

БУТНИК Степан Данилович (23. 12. 1873(04. 01. 1874), містечко Баришівка, нині смт Київ. обл. — 03. 07. 1952, Полтава) — живописець, графік. Брат **І. Бутника**, батько **Бориса**, дід **Олександра Бутників-Сіверських**. 1895 від Переяслав. ремісничої управи отримав дозвіл займатися маляр. портретним ремеслом. 1890 переїхав до Чернігова, від 1932 жив у Полтаві. Експонент виставок у Чернігові (1899), Києві (1904), С.-Петербурзі й Одесі (1906). У ранній період творчості наслідував передвижників («Одна лишилася», 1902; «Спогади», 1905;

«Невтішні вісті», 1905–06; «За працею», 1907); малював автопортрети (1899, 1935), портрети — доньки Оксани (1906, 1926), сина Бориса в чумац. одязі (1914–15), побут. композиції — «Бабуся» (1908), «М. Коцюбинський слухає лірника» (1940), краєвиди. Найзначніша частина мист. спадщини Б. — книжк. ілюстрації, зокрема до читанки «Ясні зорі» (П., 1918). Не видані заставки та іл. до укр. нар. дум — «Сестра і брат», «Мати-удова», «Хведір Безрідний», «Маруся Богуславка», «Олексій Попович», «Три брати Озівські», «Козак-нетяга Фесько Ганжа Андибер» (усі — 1918–19) — створені з урахуванням книжк. мистецтва, специфіки друку, вони співзвучні пісенній інтонації, героїч. духу. Іл. до дит. книжок «Омелькова сімечка» (12 мал., 1927–30), «Сорока-білобока» (10 мал., 1930-і рр.), підготовлені до друку 100 невеликих барвистих листівок на сюжети укр. приказок, прислів'їв, загадок (1940 — поч. 1950-х рр.) сповнені гумору, глибокого знання життя і звичаїв українського народу, козац. побуту, за колоритом дзвінкі й яскраві, розраховані на дит. сприйняття. Б. — автор іл. до творів І. Франка «Лисиця і дрозд» і «Лисичка-кума» (обидві — 1929), М. Коцюбинського «Подарунок на іменини», «Він іде», «Лялечка», «Ціпов'яз», «Сміх» (усі — 1938). У 1918 у Полтаві видано серію малюнків Б. «Кобзарі і лірники». Твори Б. зберігаються у Полтав. ХМ, Літ.-мемор. музеї М. Коцюбинського у Чернігові.

В. М. Ханко

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Бутник Степан Данилович / В. М. Ханко // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2004. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-38301>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).